

Oponentský posudek na rigorózní práci
Mgr. Zuzany Zárasové na téma
„Aktuální problémy trestněprávní ochrany
před domácím násilím“

I. Kandidátka předložila rigorózní práci čítající 114 číslovaných stran textu včetně úvodních stran, seznamu literatury, resumé, summary a příloh. Vlastní text práce činí 98 stran. Zvolená problematika je v posledních letech velmi oblíbeným tématem. Lze ji však stále považovat za aktuální zejména v kontextu nového trestního zákoníku, který např. zavádí trestněprávní postih i za tzv. stalking (§ 354 – nebezpečné pronásledování), jež může být projevem domácího násilí. Autorka v úvodu deklaruje, že od léta roku 2007 se zabývá právním poradenstvím v neziskové organizaci proFem o.p.s. Bylo lze proto očekávat, že při zpracování práce využije svých zkušeností a teoretické výklady doplní o své poznatky.

II. Obsah práce tvoří vedle úvodu a závěru 7 částí. V část první uvádí autorka obecná teoretická východiska problematiky jako je definice domácího násilí, specifické znaky a druhy domácího násilí a fáze násilí. V části druhé se zabývá kriminologickými aspekty domácího násilí. Legislativní opatření v oblasti domácího násilí jsou zmapovány v části třetí. Trestnímu právu jsou věnovány části čtvrtá (trestní právo hmotné) a pátá (trestní právo procesní). Na ně navazují úvahy de lege ferenda (část šestá). Poslední část je pohledem do zahraničních právních úprav (Rakousko, Velká Británie, Slovensko, Německo, Španělsko, Nizozemí). Všechny části jsou dále členěny - přehledně a logicky. Snad jen část o zahraničních právních úpravách mohla předcházet úvahám de lege ferenda, neboť to bývají často zahraniční právní úpravy, které jsou inspirací pro úvahy nad budoucí právní úpravou (viz též pojednání o stalkingu a odkaz na zahraniční právní úpravy na str. 72)

III. Práce je z velké části spíše kompilací, ale kompilací v celku zdařilou. Rigorozantce se podařilo vystihnout celkovou charakteristiku domácího násilí, její podoby a některé související jevy dobře. Např. na str. 19 správně poukazuje na poněkud opomíjený problém domácího násilí páchané na seniorech a zdravotně postižených (zejména mentálně), kde lze tušit poměrně vysokou latenci. Nebo na str. 27 pojednává o důsledcích pro děti žijící v rodině, kde je přítomno domácí násilí. Z uvedeného též plyne i interdisciplinární obsah práce.

Využity jsou poznatky viktimologické a psychologické. Jestliže lze pochválit úvodní kapitoly práce, lze naopak mírnou kritiku vést vůči částem, kde je zpracována právní stránka problematiky domácího násilí. Tyto části jsou povětšinou přehledem bez hlubší analýzy. Trestní právo hmotné je zpracováno komentářovým způsobem k jednotlivým trestným činům, přičemž zevrubnější výklad nalézáme jen u § 215a TZ. Jen málo je zmíněn nový trestní zákoník, přitom v souvislosti s domácím násilím se např. přímo nabízí možnost aplikace § 12 odst. 2. Nedostatečnost v uvedeném směru je vyrovnána uvedením kazuistik, které vhodně ilustrují, kam až může domácí násilí vést. Dominujícím problémem z trestněprocesní části je, jak lze ostatně předpokládat, oběť domácího násilí v postavení svědka a poškozeného a specificky možnost užití § 163 TŘ. Pokud jde o úvahy de lege ferenda v oblasti trestního práva procesního, bylo by vhodné, aby se rigorozantka více zaměřila na věcný návrh nového trestního řádu. Komparativní část je slabší stránkou práce, informace jsou pouze kusé, bez hlubšího rozboru a souvislostí. Závěr práce je až příliš stručný.

IV. Okruh použitých pramenů je odpovídající tématu. S literaturou pracuje rigorozantka dobře. Správně a v potřebném rozsahu ji cituje. V textu upozorňuje i na relevantní judikaturu, byť její citace je nestandardní (použitá zkratka není blíže objasněna, patrně je převzata z Beckova komentáře k trestnímu řádu). Stylisticky a jazykově je práce na dobré úrovni, chyby gramatické i pravopisné se prakticky nevyskytují. Práce se řadí mezi práce standardní úrovně, a to jak po stránce obsahové, tak formální.

V. Otázky a náměty k obhajobě:

1. Vyjádřete se podrobněji k Vašemu návrhu, proč by nepřekažení a neoznámení trestného činu podle současného § 215a TZ mělo trestné, zejména zdali tento návrh nenarušuje ratio legis těchto ustanovení.
2. Jaké závěry dovozuje autorka ze statistik na str. 47 a 48 práce?

VI. Závěrem lze konstatovat, že předložená práce **splňuje všechny obsahové a formální požadavky kladené na rigorózní práce**, proto ji lze **doporučit k ústní obhajobě**.

V Praze dne 20. července 2009

JUDr. et Bc. Tomáš Grmela